

Biodynamisch boeren en imkeren

Tekst Job de Jonge, foto's Abe Maaijen

Redacteur Job de Jonge bezocht de Beersche Hoeve in Oostelbeers. De hoeve ligt op het oude Landgoed Baest en wordt beheerd door Teun Luijten en zijn vrouw Maxime.

De imker is Bas Strijker. Het bedrijf van 20 ha ligt als een denkbeeldig bio-eiland in oostelijk Noord Brabant, een gebied met onder andere veel varkenshouders, melkvee-houders en veel monotone akkerbouw. De druk op de natuur is groot, dus de Beersche Hoeve is een oase. Teun geeft tijdens mijn bezoek een lezing over zijn bedrijf aan een groep vrouwen die een opleiding volgen op het gebied van voeding en macrobiotiek.

De aarde en de plek

Teun vertelt hoe moeilijk het is om geschikte grond te krijgen voor biologische of biodynamische teelt. Gemiddeld duurt het drie jaar voordat je biologisch kan gaan telen en je het hiervoor benodigde SKAL-certificaat hebt verkregen. De eisen voor biodynamische landbouw zijn nog strenger. Na gebruik van bestrijdingsmiddelen, zoals in de lelieteelt, duurt het veel langer eer de grond weer schoon is. De Beersche Hoeve maakt met haar 20 ha deel uit van een groter landgoed waar de akkers al meer dan 800 jaar zorgvuldig bebouwd zijn. Het gaat om zogenaamde enkeerdgronden. Teun laat een doorsnede zien bestaande uit een humusrijke bruinekleurde laag grond van ruim 80 cm. "We zijn trots om het werk als bedrijf voort te zetten," zegt hij. Een aantal burens hebben ook schone grond. Goed voor de natuur en de biodiversiteit, want biobedrijven moeten 10% natuur hebben, zoals akkerranden met bloemrijk mengsel. De biodynamische bedrijven streven naar behoud en uitbreiding van de planten en dieren die bij de biotoop in de regio passen.

Het bedrijf is ontstaan in 2016 door een samenwerking van het bedrijf De Groenen Hof, Coöperatie Odin en Landgoed Baest. Via deze samenwerking werd de Beersche Hoeve BV 100% dochter van Coöperatie Odin een organisatie met 21000 leden, 39 winkels en groothandel.

De producten

Teun geeft een overzicht van de diverse producten die op de boerderij verbouwd worden. Men verbouwt diverse groentes, voornamelijk voor de Odinwinkels. Daarnaast worden zetmeelrijke gewassen verbouwd zoals boekweit. Verder vormen zaadvermeerdering en plantveredeling een belangrijk deel van het werk. Gewassen die worden vermeerderd zijn onder andere: tuinboon, sperzieboon, stokboon, rode biet, rucola, hertshoornweegbree, borage, groenlof, veldsla, winterpostelein, meiraap, asia-sla.

Biodynamische rituelen

Interessant om te zien is dat De Beersche Hoeve, zoals alle bij Demeter aangesloten bedrijven, gebruik maakt van biodynamische preparaten die gebaseerd zijn op eeuwenoude tradities en rituelen, die ook door Rudolf Steiner genoemd

Bas en Teun

Kruiwagen met hoorns gevuld met meststof

worden. Biodynamische boeren werken in verbinding met het ritme van de natuur en verzorgen de levensprocessen in hun samenhang. Het is de kunst om het leven in bodem, plant, dier, mens, omgeving en kosmos op elkaar af te stemmen. Biodynamische preparaten spelen daarbij een belangrijke rol. Ze versterken de samenhang en de eigenheid van een landbouwbedrijf als levend organisme. Via de preparaten worden grond en planten gevoeliger voor kosmische invloeden. Teun benoemt de preparaten die verder op de website van De Beersche Hoeve te vinden zijn. Twee belangrijke werden belicht, het kiezel- en het koemestpreparaat. De kiezel wordt zeer fijn gemalen en gemengd met water om over de akker te verdelen.

De koemest wordt in een koeienhoorn gestopt en een tijd onder de grond begraven. Na de winter wordt de mest uit de hoorn in water geroerd en over de akker gespreid. De rituelen stralen een grote zorgzaamheid uit en liefde voor de producten.

Boekweitakker

De rol van de imker

In het tweede deel van het bezoek maak ik kennis met Bas Strijker, de imker die werkt voor Odin. Hij verzorgt de 33 standplaatsen, voornamelijk boerderijen van Odin en dus ook de Beersche Hoeve. Het gaat om ongeveer tachtig volken. Per locatie maar enkele, want de honingbij is er naast andere bestuivende insecten, zoals wilde bijen en vlin-ders. "We halen bij deze bijen geen honing weg, want het doel van de bijen is bestuiving", zegt Bas. "We laten zwermen gaan en houden ons niet bezig met varroabestrijding, daarom hebben we robuuste volken", stelt hij. De bijen spelen een grote rol bij de bestuiving van sommige gewassen, zoals boerenkool. Bas geeft aan dat de bijen en andere insecten profiteren van de biodynamische boerderijen, omdat een tiende van de bodem natuurgrond is. Binnen de biodynamische omgeving ontbreken bestrijdingsmiddelen, dit is gunstig voor mens en dier.

"Honingbijen zijn een spiegel van de omgeving"

Uitgeholde boomstam als bienenkast

De bijenstal op de Beerse hoeve waar er met Layens kasten wordt gewerkt

In *Bijenhouden 4* van augustus 2024 werd Bas over zijn werk met bijen in holle bomen al geïnterviewd. Ook op de Beersche Hoeve houdt hij een aantal bijenvolken in uitgeholde boomstammen. Daarnaast zijn er nog drie volken die worden gehouden in een Einraumbeute.

Bas zei over zijn werk: "Mijn grootste uitdaging is om een verandering teweeg te brengen in de manier van kijken naar milieu en biodiversiteit. De gevolgen van bestrijdingsmiddelen op de bodem en de bijen zijn groot. Er is discussie over de concurrentie tussen honingbijen en wilde bijen, maar volgens mij ligt het probleem genuanceerder. Insecticidegebruik, een afnemende en versnipperende leefomgeving leveren grote druk op de wilde bijen. Het is erg moeilijk te volgen hoe het gaat met solitair levende insecten, zoals wilde bijen. Honingbijen zijn eenvoudiger te volgen. Ze zijn een spiegel van de omgeving en ondervinden dezelfde problemen. Verbeteringen van de habitat voor honingbijen verbeteren de habitat van andere insecten. Als natuurliefhebbers moeten we niet strijden tegen elkaar, maar samen oplossingen zoeken om de leefomstandigheden voor de insecten te verbeteren." 🍷

Informatiebord bij de bijenstal